

ЗНАУКОВІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 11 (1464). Виходить щотижня. 12 БЕРЕЗНЯ 1982 РОКУ. Ціна 2 коп.

До 60-річчя утворення СРСР

СВЯТКУЮЧИ 60-ті роки утворення Союзу РСР, наукова бібліотека продовжує цикл виставок, присвячених окремо кожній республіці. Всі виставки циклу побудовані за єдиним планом: герб і прапор республіки, відомості про час її створення, площа, кількість населення. А далі — текст Конституції даної республіки і найповніша література про розвиток промисловості, сільськогосподарства, науки, культури, мистецтва. В науковій бібліотеці вже демонструється виставка загальної — «СРСР — перша в світі соціалістична, загальнонародна, багатонаціональна держава», про яку вже повідомлялося на сторінках «ЗНК». («Чуття єдиної родини»).

На книжково-ілюстративних виставках, присвячених Азербайджанській, Вірменській, Білоруській, Грузинській республікам, представлена література знайомить читачів з розквітом цих республік у братній сім'ї народів нашої країни.

Про досягнення сонячного Азербайджану розповідають книги: «Поездка Л. І. Брежнєва в Баку, 18—25 вересня 1978 року» — М., Політвидав, 1978 р.; «Л. І. Брежнєв в Азербайджані». В книзі першого секретаря ЦК КП Азербайджану Г. А. Алієва «Советский Азербайджан» розповідається про досягнення республіки, історія якої може бути прикладом рішення складних соціально-економічних і культурних проблем. Підкреслено, що співробітництво і взаємодопомога народів СРСР допомогли азербайджанському народу за короткий строк подолати вікову відсталість, досягти високого рівня в розвитку промисловості, сільськогосподарства, культури. Дружбі народів Азербайджану з усіма народами Країни Рад присвячена книга Т. Джафарлі «Страницы великой дружбы». Цікава також книга «История Азербайджана».

Білоруська Радянська Соціалістична Республіка за роки Радянської влади з краю боліт і лісів перетворилася в високорозвинутий промисловий і сільськогосподарський район країни. Столиця республіки — місто-герой Мінськ. Про нього

Нові виставки

розповідається в книзі «Бессмертен твой подвиг, Минск!». В ній поміщена промоватова-риша Л. І. Брежнєва при врученні Мінську ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» 25 червня 1978 року, де яскраво висвітлено героїчний подвиг Білорусії в роки Великої Вітчизняної війни, високі темпи нарощування економічного потенціалу, а також сучасна участь білоруських підприємств у міжнародній соціалістичній інтеграції.

В книзі П. М. Машерова «Советская Белоруссия» розповідається про великий і складний історичний шлях, який пройшов білоруський народ, народ-трудівник під керівництвом Комуністичної партії в співдружності з усіма народами нашої Батьківщини. Тут же є книжки, які розповідають про життя окремих областей Білоруської РСР. Ви можете познайомитися з книгою, присвяченою історії флагмана науки республіки — державному університету, який відсвяткував своє 60-річчя. Нове трьохтомне видання «Белорусская ССР. Краткая энциклопедия» відповідає на багато питань, пов'язаних з усіма галузями життя республіки.

На виставці, присвяченій Радянській Вірменії, книжка першого секретаря ЦК КП Вірменії К. С. Демірчана «Советская Армения». В ній висвітлюється складний історичний шлях вірменського народу в боротьбі за збереження своєї державності і культури, досягнення республіки за роки Радянської влади. Не потребує пояснення назва книги А. М. Єгіазаряна і В. А. Мурадьяна «Молодость древней Армении». Г. Б. Гарібджанян назвав свою книгу «В братской семье советских народов». Вона присвячена питанню вірмено-російських зв'язків

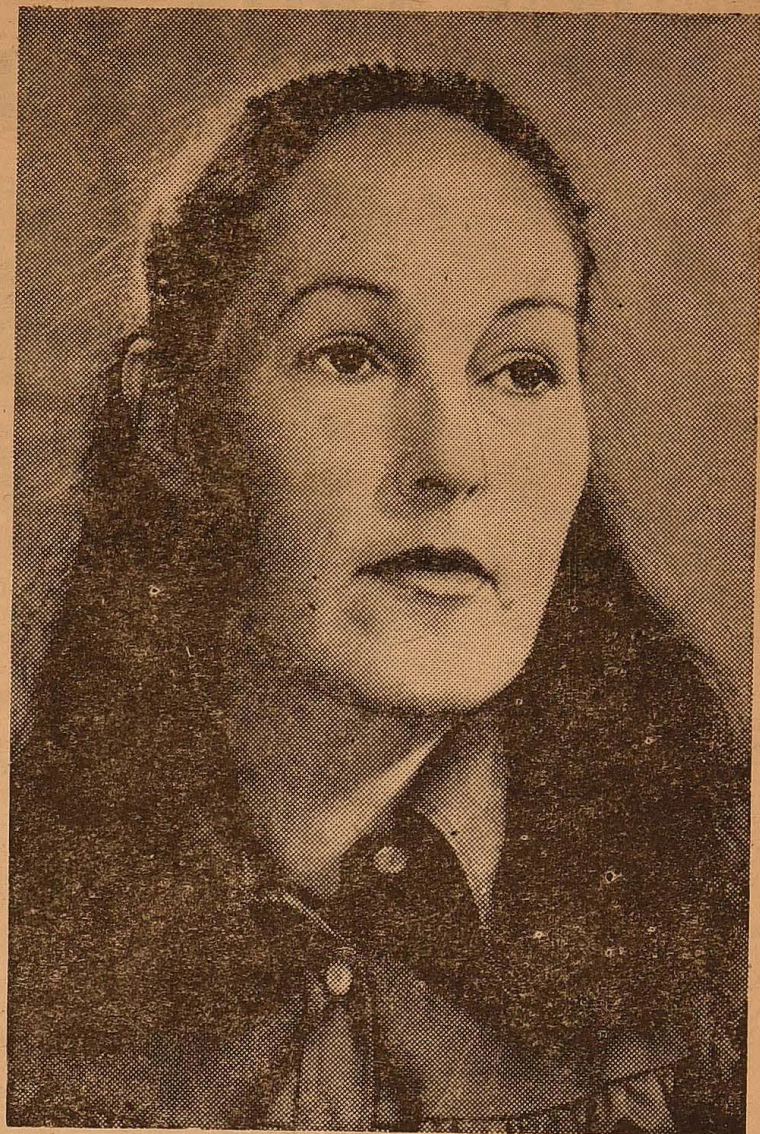
як в минулому, так і в наші дні. Про історію боротьби вірменського народу за встановлення Радянської влади розповідається у книзі А. М. Алчибекян «От ревкомов к Советам». Людям сучасної Вірменії присвячена книга нарисів Ю. О. Аракісяна «Почему не падают горы» та наукова монографія М. А. Григоряна «Развитие структуры рабочего класса Армении в период зрелого социализма». І ця і цілий ряд інших книжок розповідають про сучасне народне господарство радянської Вірменії, розвиток культури і мистецтва древньої і завжди молоді Вірменії.

Книжково-ілюстративна виставка «Грузинская Радянская Социалистическая Республика» відкривається книгою «Ленинская дружба народов» — про перебування в Тбілісі Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР тов. Л. І. Брежнєва на святкованні 60-річчя Грузинської РСР і Комуністичної партії Грузії 21—24 травня 1981 року. В книзі першого секретаря ЦК Компартії Грузії Е. А. Шеварнадзе «Советская Грузия» постають перед нами грандіозні перетворення, що відбувалися в Грузії за роки Радянської влади в умовах єдиної багатонаціональної держави, про втілення в життя ленінської національної політики, розвиток промисловості, сільського господарства, культури. Окремий том присвячено Грузії у виданні «Советский Союз. Географическое описание». В Києві у видавництві «Дніпро» в 1980 році вийшла українською мовою книга Д. Й. Чхиквішвілі та З. П. Бабунашвілі «Під сонцем Жовтня». Це нарис про розвиток соціалістичної культури Грузинської РСР. Саме видання цієї книги у нас на Україні — ще один доказ братерської дружби всіх без винятку народів нашої Батьківщини. Книга багато ілюстрована кольоровими і чорно-білими фотографіями.

Столиці Грузії присвячена книга Таймураза Степанова «Тбілісі». В ній давні легенди переплітаються з подіями нашої сучасності. В поетичній формі розповідається про походження назви давнього міста від слова «Тбілі» — теплий, про значення грузинського привітання «Гомарджвеба» — «перемога» — на честь і в пам'ять перемог грузинського народу над тими, хто зазіхав на його волю і незалежність, про старовинні пам'ятники архітектури і про сучасне життя давнього міста.

Товариші студенти, знайомтеся з новою літературою, присвяченою нашим республікам, яка демонструється в Науковій бібліотеці згідно плану до кінця 1982 року.

П. БОНДАРЕНКО,
директор Наукової бібліотеки.
Є. САВЕЛЬЄВА,
зав. відділом масової та ідейно-виховної роботи НБ ОДУ.

Великим авторитетом серед викладачів та студентів університету користується старший викладач кафедри фізвиховання Лілія Олександрівна БАРСУКОВА. Вона відмінна спортсменка, в минулому — член збірної Одеської області з баскетболу. Пропаганда фізичного виховання та спорту — її покликання.

Зараз Лілія Олександрівна заступник декана юридичного факультету з фізвиховання. Її часто можна зустріти на фізкультурних святах та спортивних змаганнях — вона суддя I категорії, веде велику громадську роботу.

Штаб «КП» повідомляє

ЗНАЙТИ СЕБЕ В ДІЛІ

3-1 грудня 1981 року по 10 лютого 1982 року в комсомольській організації ОДУ, як і в інших вузах нашого міста, проходив місячник по збиранню макулатури. Особливість місячника полягала в тому, що збиранням паперу займалися студенти. Комсомольці університету сприяли участь в місячнику як свою важливу справу, яку провели під девізом: «Дамо паперу друге життя!». Це і була комсомольська відповідь на рішення історичного XXVI з'їзду рідної партії про розвиток руху «За економічну економіку», за бережливе відношення до вторинної сировини і матеріалів.

І успіхи наявні! Комсомольськими організаціями факультетів зібрано понад 1,2 тис. паперу. Організаторами цієї справи стали «прожектористи» комітету ЛКСМУ університету, факультетів разом з секторами побуту комсомольських бюро первинних організацій. Особистий приклад активістів

«КП» був кращим показником щирості у відношенні до справи. Так, начальник штабу «КП» ОДУ, студент III курсу геофаку О. Бабишин зібрав 15 кг. паперу, член штабу студент I курсу істафаку В. Кондратюк — 20 кг., член комітету комсомолу В. Спринсян — 100 кг. Під керівництвом секретаря комсомольської організації III курсу В. Дізанова курс зібрав понад 250 кг. паперу. В цілому історичний факультет зібрав більше всіх — 447 кг. Добре потрудились і комсомольці хімафаку (420 кг.), біофаку (223 кг.), філфаку (281 кг.).

А от студенти юридичного, механіко-математичного, геолого-географічного факультетів, факультету РГФ не промилися відчуттям відповідальності за важливу справу: юристи збрали 69 кг. (на факультеті 750 студентів), мехмат зібрав 200 кг. (студентів 1200), РГФ — 89 кг. (500 студентів).

БОРЖНИКИ

Штаб «Комсомольського прожектора» ОДУ перевіряв стан дисципліни членів ВЛКСМ по своєчасній виплаті членських внесків. Перевірка показала, що із 44 членів ВЛКСМ в організації співробітників НДІ фізики 22 не сплачують внесків понад 2 місяці. В цій організації комсомольське бюро практично не контролює своєчасність сплати внесків. Секретар організації А. Ахмеров розводить руками: а що я можу зробити? А це тому, що за останні роки бюро КСМ тут ні разу не ставило принципово такі питання на комсомольських зборах, на засіданнях бюро, не працювало з

комсомольцями. Отже, ні тов. Ахмерову, ні членам бюро КСМ не вистачає принципності, діловитості, почуття відповідальності за доручену справу. Тому і не сплачують внесків інженери — комсомольці Н. Беренсон, Т. Когут, Р. Шевченко, лаборанти Я. Макушев, О. Чашинова, В. Нахабін та інші.

Комітет комсомолу ставить перед комсомольським бюро цієї організації питання: коли вони з цими недоліками справляться?...

Г. АНТИПЕНКО,
заст. секретаря комітету ЛКСМУ.
О. БАБИХІН,
нач. штабу «КП» ОДУ.

ЧИ ВСЕ ЗРОБЛЕНО?

На філологічному факультеті відбулись партійні збори з порядком денним: доповідь секретаря партійного бюро Н. Г. Рядченко «Про реалізацію критичних зауважень комуністів, висловлених на звітно-виборних зборах». Хотілося б торкнутись деяких моментів цієї доповіді.

Хорошою традицією в житті партійних первинних організацій стало вивчення критичних зауважень, які висловлюються комуністами на звітно-виборних зборах, підготовки партійними бюро планів різних заходів та їх реалізації і контроль за їх виконанням.

Звітно-виборні збори у нас на факультеті пройшли 5 червня 1981 року. В доповіді секретаря партбюро Л. М. Чепурної, в виступах членів нашої організації було висловлено немало критичних зауважень, багато говорилось про недоліки в партійній роботі. В цьому ж місяці на засіданні партбюро був затверджений план заходів по реалізації критичних зауважень комуністів.

Здійсненню цього плану партійне бюро приділяє велике значення. За півроку в цьому напрямку вже виконано певну частину роботи. Крім того, партійне бюро завжди прагне до того, щоб в партійній організації факультету зберігалась атмосфера високої вимогливості і принципиальності, неприємності до недоліків.

На листопадовому Пленумі ЦК КПРС 1981 року підкреслювалось, що із зростанням масштабів комуністичного будівництва особливого значення набуває зміцнення організованості, дисципліни, діловитості.

Стоїть питання: як цього досягти? Перш за все — забезпечити єдність слова і діла. На звітно-виборних зборах немало зауважень було висловлено відносно організаційної роботи. Підкреслювалось, що немає рівномірності в розподіленні доручень, що партторги кафедр не надають достатньої допомоги студентським партійним групам, що недостатньо приділяється уваги роботі з молодими комуністами і що не всі комуністи відіграють авангардну роль в своїх колективах.

На нашому факультеті 16 студентів-комуністів. Але шестеро з них мають оцінки «задовільно». Не всі вони є взірцем для своїх однокурсників в навчанні, і в громадській роботі. Проте більшість комуністів, яких виховала наша партійна організація, передові. Серед них: асистент кафедри української літе-

ратури О. Г. В'язовська, секретар бюро КСМ факультету І. Банделюк, відмінниця навчання Л. Антонюк. Вони і навчаються добре і беруть активну участь в громадському житті колективу.

Багато інших комуністів партійної організації факультету проводять велику і різноманітну роботу: двоє комуністів — члени партійного комітету університету, 6 — керівники методологічних семінарів, 15 — партійні лектори при обкомі і міськкомі партії, 9 працюють в керівних органах товариства «Знання». Студенти-комуністи завжди мають певні відповідальні партійні доручення. Так, З. Тарасюк, В. Щербина, І. Столій і Л. Іванчик — партторги студентських партійних груп, В. Кондратська — член комітету комсомолу, С. Мисик — член профбюро.

Більшість комуністів відповідально відносяться до громадської роботи. Більше 20 членів КПРС виконують про три-п'ять доручень.

З метою контролю і надання необхідної допомоги партійне бюро заслуховує на своїх засіданнях звіти комуністів про виконання цих доручень. В першому семестрі було заслухано звіти Ю. Ф. Касіма, М. О. Давиденко, В. П. Дроздовського та інших про те, як партійна молодь справляється зі своїми обов'язками.

Ряд зауважень було зроблено з ідейно-виховної роботи: ще недостатньо організована індивідуальна робота із студентами, партгрупи кафедр не регулярно контролюють діяльність кураторів.

Багато уваги приділялось пресі, яка повинна відігравати важливу роль у становленні студентського життя, у виправленні недоліків, на які вказують комуністи. Чи справляється з цим наша факультетська газета «Філолог»? Далеко не завжди. Ще мало критики, бойовистості, дискусій. «Потрібно, — акцентує доповідач, — щоб газета стала активним борцем, а не просто спостерігачем».

Отже, важливо, щоб ми, розвиваючи критику і самокритику, не тільки вказували на недоліки, а й намагались зробити все від нас залежне для їх усунення.

В обговоренні доповіді взяли участь декан факультету А. О. Слюсар, професор Г. А. В'язовський, партторг V курсу В. Щербина, доцент Л. М. Чепурнова та інші.

В. ПАЛІЙ,
студент III курсу філфаку,
(укр. відділення), член КПРС.

ЗА ЗРАЗКОВИЙ ПОБУТ

СЕРЕД інших гуртожитків нашого вузу цей гуртожиток перший не тільки за номером. Давно закріпилась за ним слава найкращого. Щороку міняються люди, міняється склад студентської ради активістів, а слава залишається. Кажуть, що не місце красить людину, а навпаки. Та, виходить, це не завжди так. Варто лише познайомитися з контингентом студентів — фізиків, хіміків, істориків, що мешкають тут, з їх життям, поглядом на побут гуртожитку, щоб зрозуміти: цей гуртожиток і справді особливий, ніби зачарований, викликає ентузіазм до дії. Так говорять і студенти і голова студради Володимир Лещук (II курс, фізик), який, до речі, може місяцями замінити в гуртожитку коменданта, добре справляючись з усім величезним господарством. І, треба підкреслити, що студенти не приходять на все готове, що їм доводиться працювати дуже й дуже багато.

І комендант Майя Степанівна Горбенко, і Володимир, і його заступник Сергій Грунь, і відповідальні за побутовий сектор Олександр Поляков та Василь Каші, активісти — всі неухильно турбуються про найкращу організацію побуту студентів, багато уваги приділяючи створенню для них, по можливості, всіх зручностей. А це підбадьорює мешканців, підштовхує до трудової та громадської активності, вони завжди самі шукають для себе діла, по-комсомольському не мають спокою. Тут всі живуть за таким принципом: якщо держава виділила тобі прекрасне місце для життя й навчання, то дбай про нього, як про свою домівку, дбай про її славу, не забувай, що згодом

сюди прийдуть нові люди і згадуватимуть тебе так, як ти сам цього заслужив.

Чимало завдань у мешканців, та всі вони зводяться до проблеми чистоти, затишку, краси побуту, доброї відпочинку, уміння користуватись цими умовами і творчо навчатись. Адже гуртожиток, крім усього, — місце для продуктивної розумової праці.

Ось в цих читальних залах на II поверсі можна вивчати, скажімо, філософію і політекономію, в кімнаті відпочинку — познайомитись з новинами преси, пограти в шахи, поділитись з друзями цікавими враженнями і навіть посперечатись про наукові відкриття, а от в ленінській кімнаті на III поверсі, що являється своєрідним куточком політосвіти, лекторію і кінолекторію, нерідко проходить цікава лекція, бесіда, демонструються тематичні документальні фільми. Тут же готуються реферати, курсові, практичні і навіть дипломні. Сюди часто приходять куратори і лектори — представники деканатів, викладачі, навідується до студентів ректор, цікавлячись станом і настроєм вихованців університету. Постійно тут буває давній незмінний куратор гуртожитку доцент А. К. Яковлев. Самі студенти ретельно слідкують за стендами й вітринами, на яких регулярно, — до певних дат, ювілеїв, подій, за допомогою студентської наукової бібліотеки, з'являються матеріали, присвячені XXVI з'їзду КПРС, 60-річчю утворення РСРС, 40-річчю битви під Москвою, XIX з'їзду ВЛКСМ і т. д.

А. ВАСІН.

(Закінчення в наступному номері).

А це окрилює, підносить

ЗА «КРУГЛИМ СТОЛОМ» у викладацькій фізичного факультету ведуть бесіду активісти 4 групи I курсу: Олександр Подоляк — комсорг курсу, Тетяна Корольова — комсорг групи, Сергій Натадзе — староста курсу, член КПРС, Сергій Нарваткін — староста групи. Вони представляють групу, в якій навчається 20 радянських та 5 зарубіжних студентів. Групу, про яку, не дивлячись на те, що вона молода, на факультеті вже склалась найкраща думка. Цікаво ж, як починає входити в силу такий колектив, які в нього завдання, проблеми, турботи, шляхи становлення. Про це і йде розмова.

Натадзе. Нашій групі багато в чому пощастило: кістяком активу стали, в основному, ті студенти, що прийшли на факультет після трудової практики, пізнали життя...

Корольова. Так, Володя Почепкін, наш активіст, художник, відслужив в лавах Радянської Армії, інші відпрацювали на заводах і в колгоспах...

Натадзе. ...По-особливому відчули потяг до знань, зокрема — до фізики, хочуть стати хорошими спеціалістами — дослідниками, вчителями, йти в ногу з часом, з комсомолом, з партією, з усім трудовим радянським народом.

Подоляк. Це, правда, не значить, що в групі немає зовсім протиріч. Прекрасно, творчо працюють у нас, наприклад, політсектор Валерій Грибов, оргсектор Наташа Ракитіна,

профорг Марія Радченко, але цього не скажеш про Тетяну Золотарьову — культсектора, чії обов'язки майже повністю перейняли на себе інші активісти.

Нарваткін. Але ж колектив ще тільки формується, і багато що робиться в нас з перших же днів на хорошому рівні. З комсомольським воєнкомом. Згадуйте, як дружно, гаряче група попрацювала на полях Овідіопільщини.

Корольова. Так, білоручок у нас не було, одержали грамоти, велику подяку. А яку цікаву та веселу газету ми випустили про «колгосп — з чудовими фотографіями Грибова, з шаржами групових художників, поетів — Вікторії Кобзар, Почепкіна...

Нарваткін. Корольової, яка добре малює...

Корольова. А потім — з яким корчагінським піднесенням приступили до навчання!

Натадзе. Товариші, не забуваймо, що величезну роль в наших успіхах, в нашому ідейному, творчому зростанні відіграє куратор — Сергій Васильович Козицький, доцент кафедри загальної фізики. Прекрасна, душевна людина, тонкий педагог, психолог.

Подоляк. Це правда. Сергій Васильович відразу став нашим чудовим другом, розуміє нас, ми розуміємо його, а така, якто кажуть, спорідненість душ та індивідуальностей завжди приносить в роботі не формальні, а здорові, відчутні наслідки.

Корольова. Він знає і наших батьків. Не секрет, що ряд товаришів стараються вчитись краще тільки тому, що Сергій Васильович листується з батьками своїх вихованців.

Натадзе. Бо він завжди піклується про нас, про наше майбутнє. І в аудиторії, і на практичних і на стипендіальній комісії, на бюро КСМ, коли треба з деким строго поговорити, і на цікавій бесіді про космос, на диспуті про життя молодої людини. І в університеті, і в гуртожитку.

Подоляк. І дивно, що таке піклування, творче, зацікавлене, душевне, не принижує, а піднімає студента, бо, очевидно, зайвий раз нагадує йому про щось таке, що студент може забути, не звернути особливої уваги, а воно якраз важливе, цінне, сприяє розвитку особистості. Це велике і складне поле роботи — виховувати. Одним занадто важко дається навчання, вони повинні тягнутись з усіх сил, інші, — навпаки, чекали в університеті якоїсь занадто романтичної, бурхливої обстановки, а не знайшовши, шукають її по-своєму дещо занадто — в науках, в культурі, в книжках, а це нерідко відносить їх в бік індивідуалізму, розпорошує творчі сили, устремління. От куратор і вносить в ці протиріччя чітку гармонію, змістовну, корисну рівновагу, без якої не буде ні колективу, ні дружби, ні відчуття ліктя, ні успіхів.

Нарваткін. А успіхи є, і чи малі. Ті, які не дають групі заспокоюватись на досягнутому,

викликають невгасючий трудовий ентузіазм, зобов'язують боротись за звання групи ім. XXVI з'їзду КПРС. Сесію ми склали добре: чотири «відмінники» (один — іноземна студентка), майже всі «хорошисти». Є і два «трісника», з якими група і куратор ще будуть працювати. Але ж колектив має і якісь інші непересічні якості, котрі роблять її кращою, боєздатнішою на курсі — громадська активність, бойовий запал, неспокій, небабдужість. Звичайно, ці якості ще тільки гартуються, але згодом вони стануть справді сильними. Сьогодні на відмінно навчаються Кобзар, Уланова, Лукашова, завтра повинні стати відмінниками Петренко, Резинець, Грибов та інші. Так само й громадська діяльність. Чимало вже робиться нами хорошо, значимого, без чого важко уявити комсомольську молодість.

Корольова. Але, мабуть, не зовсім досить того, що в шкільному педзагоні працюють лише три студента. А інші? Що заняття ФГП відвідує не вся група. Значить, ще не всі думають про те, що і їм в майбутньому треба ставати хорошими вихователями та організаторами учнівських чи трудових колективів.

Натадзе. Таня забула, що наші студенти ведуть на факультеті гурток юних фізиків — з числа учнів. Що кожний студент під час канікул прочитав в різних місцях області по лекції, а на березень та квітень запланували цілий цикл лекцій з атеїзму, за матеріалами

XXVI з'їзду КПРС, про комсомол і т. д. І, нарешті, те, що у нас багато юнаків та дівчат ініціативних. Вони пропонують і організують той чи інший цікавий змістовний захід — зустріч з ветеранами Великої Вітчизняної війни, культпохід по місцях Бойової Слави, по Одесі літературній, в музей, в оперний, обговорення книги, події. Хай ще не все проходить якнайкраще, але наша молодь гаряча, працююча, з великими творчими запитами, пристрасна в ідейному зростанні. Якщо Грибова наприклад, крім фізики цікавить астрономія, і він палко їй віддається (з яким захопленням говорив нам про космічну станцію «Венера-13!»), Серьожа Нарваткін захопився в науково-художньо фантастику, і навіть дещо пише в цьому плані, та ось Таня з не меншим запалом веде бесіди про образотворче мистецтво, з її ініціативи студенти незабаром відвідають в художньому музеї виставку чарівних полотен Ільї Глазунова.

Нарваткін. Так, товариші, справ у нас багато. Іноді, здається, що, взявши великий розгін, можна промчатись вперед до своєї науки, до своїх ідеалів на занадто великій швидкості, залишитись в стороні може дуже і дуже багато, що з нашого важливого життя. Але саме тут і стоїть, ніби на чатах, твій колектив, твої друзі — коло розмаїтих цікавих особистостей, стоять викладачі, вихователі, члени партбюро, члени комітету комсомолу, які збагачують твій ідейно-політичний світогляд, культурний рівень, твоє життя, роблячи його повнішим і змістовнішим. І ти чітко усвідомлюєш, що і від тебе теж залежить, чи матиме група завтра ще кращі успіхи в навчанні, в громадській діяльності, чи стане групою ім. XXVI з'їзду КПРС. А це ще більше окрилює і підносить...

Бесіду записав **А. МИХАЙЛОВ.**

«ЮНОМУ ФІЗІОЛОГУ» — 10 РОКІВ

На біологічному факультеті ОДУ відбулось чергове 280-те засідання школи «Юний фізіолог». А перше засідання гуртка відбулось 10 років тому — взимку 1972 року. Серед запрошених гостей О. В. Сурмач — викладач біології школи № 62 м. Одеси та бувші слухачі школи «Юний фізіолог»: асистент кафедри біохімії ОДУ Н. О. Кравченко, молодший науковий співробітник інституту курортології В. Л. Коноваленко, лікар клініки водників В. Я. Сирота. Присутніх привітав телеграмою з борту теплоходу «Академик Миллиончиков» бувший слухач школи, нині механік Ю. М. Кравченко, співробітник Московського університету М. Л. Моллибога.

Про історію створення школи «Юний фізіолог» розповідає М. О. Кравченко: «Десять років тому я вчилася в 9 класі 101 школи. Чимало товаришів захоплювались біологією. Хотіли глибше вивчити деякі питання цієї науки, що не входили в шкільну програму. Знаючи, що в ОДУ працює школа «Юний хімік», ми прийшли на біофак в пошуках подібної школи з біології. Перша людина, яку ми зустріли на факультеті, була Валентина Максимівна Малаховська. На наше питання «Чи є в ОДУ школа «Юний біолог»? вона відповіла: «Поки що немає, але якщо ви хочете, то буде». І призначила день і час засідання. Так ми стали першими творцями і учасниками гуртка. На протязі 10 років школою «Юний фізіолог» керує співробітник кафедри фізіології людини і тварин В. М. Малаховська.

Мета роботи школи — проф-орієнтація випускників середньої школи, а також допомога в пізнанні навколишньої природи. Валентина Максимівна — ініціативний, чудовий організатор. Робота в гуртку поставлена так, що тему для занять вибирають, в основному, самі школярі. Керівник показує нам, як проводити прості експери-

менти, як правильно робити уколи тваринам, брати кров у них тощо. Були також організовані екскурсії, які познайомили нас, майбутніх випускників середньої школи, з роботою восьми кафедр факультету. Запам'ятався диспут «Чи думають дельфіни?». Співробітник кафедри генетики і молекулярної біології К. Н. Нассаль багато цікавого розповів про роботу своєї кафедри.

Але більше всього мені запам'яталась літня експедиція на Тендровську гідробіологічну станцію по вивченню дельфінів. Після 9 класу ми пробули там цілий місяць.

Знання про роботу центральної нервової системи допомагає правильно організувати навчання, вдосконалювати свої знання і навички, допомагають контролювати свою діяльність.

Ми, студенти, допомагаємо знайти учням своє покликання виділити його із суми людських інтересів та нахилів, відкрити дрімаючі таланти. Вирішує це завдання школа, сім'я, суспільство. Та головна відповідальність за вибір життєвого шляху лежить на самій особистості.

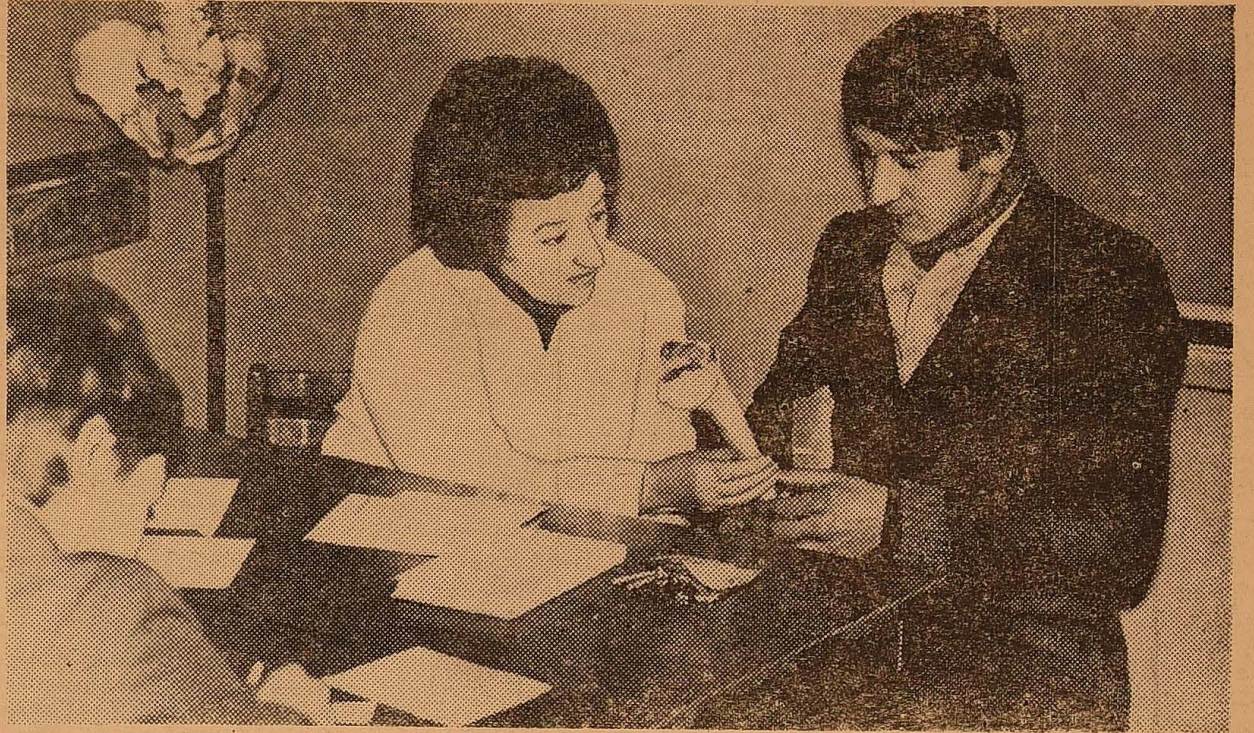
Не кожний може стати, наприклад, художником чи артистом. Більшість математиків мають «аналітично-абстрактний» тип мислення. Серед акторів, художників, музикантів переважає «художній» тип мислення. Чим раніше людина дізнається про це, тим краще. Отже, побажаємо юним біологам успіхів і цікавих захоплюючих зустрічей в школі «Юний фізіолог».

В. РОДОМАКІН,
студент IV курсу біофаку,
слухач ШМЖ.

На знімках: **В. М. МАЛАХОВСЬКА** проводить заняття з анатомії людини;

Студент IV курсу біофаку **В. Туркін** розповідає учням 8-го класу 62-ї середньої школи про роботу лабораторії електрофізіології.

Фото автора.

ЛІТСТУДІЯ ДІЄ

М. Ю. Беркович

28 лютого 1982 р. пішов з життя кандидат історичних наук, доцент історичного факультету член КПРС з 1929 р. М. Ю. Беркович.

М. Ю. Беркович народився в 1903 р. в м. Овідіополі в сім'ї службовця. В 1926—1930 роках він навчався в інституті народної освіти в м. Одесі, після чого викладав в одеських вузах.

В роки Великої Вітчизняної війни М. Ю. Беркович — лектор Будинку Червоної Армії в м. Камишині, потім зав. кафедрою Ленінградського педагогічного інституту, далі доцент Кіровоградського педагогічного інституту. З вересня 1956 р. і до пенсії М. Ю. Беркович працював доцентом кафедри загальної історії Одеського університету.

М. Ю. Беркович понад 40 років вів успішно науково-дослідну роботу. Його перу належить ряд публікацій, в яких дана аргументована критика буржуазної історіографії.

Комуніст М. Ю. Беркович вів також велику громадську роботу. В 1945 р. нагороджений медаллю «За доблесний труд в Великій Вітчизняній війні». Йому були властиві висока принципи, вимогливість, увага і піклування про студентську молоддь. Він користувався увагою і авторитетом серед студентів, викладачів та співробітників.

В пам'яті колег та учнів Марк Юхимович залишиться як прекрасний педагог, сповнена оптимізму і доброзичливості людина.

Група товаришів.

**Свідомі
КРИТИЧНИХ
ВИСТУПІВ**

Відбулося перше засідання літературної студії філологічного факультету, яка після тривалої перерви поновила свою роботу. Присутні познайомилися з творчим доробком кількох своїх товаришів по навчанню. Кращі із обговорених віршів та новел сьогодні і пропонуються читачам «Літературної сторінки» «ЗНК».

Як легко пересвідчитись, переважає лірика — пейзажна, інтимна. І це закономірно, оскільки враження від природи, тимчасова розлука з матір'ю, радість і смуток молодого закоханого серця — це те найперше, що змушує людину братися за перо. Максимум широкості відзначає поезії Г. Навізовської та О. Купченка. Безхитрисність інтонацій і образів тут виправдана задушевністю самого почуття, ситуацією, яка не визнає надмірно екзальтованих слів. Є, можливо, якась доля наївності у вірші О. Купченка «Яка відстань до твого серця», але йде вона від прижуреного «донкихотського» лицарства, яке органічно випливає з природи його ліричного героя. Рядки верлібра, що завершуються стилізованими під народнопісенні ритми строфами, добре передають драму серця. Може видатися, що є у вірші й занадто «кучеряві» метафори, але, ййправо, оте «голубе лоша» натхнення лише на перший погляд виглядає екзотично; насправді ж красивість тут знімається м'якою

самоіронією ліричного героя, його усмішкою, в якій бринить розуміння того, що його «журлива пісня» навряд чи привабить кохану більше, ніж упевнені манери несподіваного суперника-мотоцикліста.

В. Канак і В. Немерцалов — досвідченіші в творчому відношенні, і це чувається, коли читаєш їхні вірші. В. Канак чутливий до мелодики слів (прислухайтесь хоч би до його алітерацій у вірші «Сховалось сонце», де звукова інструментовка нагадує звучання струни, що відповідає музиці сільського вечора). Він уміє через пластичні, зримі образи точно відтворити картини природи, непомітно передавши при цьому гаму вечірніх кольорів (світло-синя вода в ставку в останньому рядку названа вже сіро-синьою — ось так передано насування сутінків, у яких кольори, ясна річ, блякнуть).

Якщо бути прискіпливим, то можна здивовано заритати, хто той загадковий «я», котрий у вірші «Досить, досить, — над водою...» чекає до себе в гості босоножих дітлахів; можна сперечатись про загальну неясність ситуації і поетичного мотиву у цьому вірші; можна уточнювати, що таке оте «листокосося», але В. Канаку тут не відмовиш у цільності настрою, добре переданого через гру звуків, невимушені, з фольклорним відблиском, образи.

Вірш В. Немерцалова «Март» теж приваблює ритмічною вигадливістю, тією елегантністю,

навіть грайливістю, з якою автор переходить від слів про весняну відлигу — до міркувань про цілющу силу людської доброти. Акварельні барви, прозорість малюнка — це, здається, те, що у В. Немерцалова з'являється органічно, без будь-якої натуги.

Що стосується прози, то й вона якоюсь мірою є ніби продовженням лірики. В. Палій запропонував невеликий етюд, своєрідне «інтермеццо», де головне — в пробудженні сил героя, котрі він почерпнув, спілкуючись із природою. Валерії — при тому, що настроєві картини природи йому вдаються непогано, — можна побажати більшої словесної точності, органічнішого вияву основної думки твору через взаємодію образів. І, гадаю, активніше треба пробувати свої сили в жанрі сюжетного, «подієвого» оповідання, пробувати живописати людські характери. До речі, новела О. Пилипчука «Повінь» в цьому зв'язку заслуговує на особливу увагу.

Це справді твір з по-новелістичному «вибуховою» кінцівкою, яка розкриває з остаточною ясністю, хто є хто. Енергійний самовпевнений Панас Маркович, який щойно так розсилався в словах, у мить випробування виявився людиною похливою, з мілкою душею. Не скажу, що цього героя, і молодшого за нього Петра, який не спасував у скрутну хвилину, відчуваєш як людей так уже

й добре. Мистецтву зображення людини через жест, вчинок, слово Олега ще треба вчитися і вчитися. О. Пилипчук загалом тонко відчуває мову (інколи аж зловживає рідкісними слівцями), досить вправний у розгортанні сюжету. А надмірне захоплення «буйними» метафорами, яке в нього ще помічається, з часом мусить пройти.

Хочеться сподіватися від молодих авторів більшої тематичної різноманітності, більшої громадянської пристрасності і зіркості життєвих спостережень. Хай, натхнення їхне живить і те, що відбувається в студентському середовищі, а не лише те, що зосталося в спогадах. І, звичайно, хай не покидає усвідомлення того, що літературна справа вимагає повсякчасної роботи душі, розуму, напруженої праці за письмовим столом.

У планах літстудії філфаку, яка запрошує всіх бажаючих на свої засідання, — зустрічі з письменниками, виступи на літературних вечорах у школах і на підприємствах міста, обговорення нових книг як відомих авторів, та і творів самих початківців-студентів.

Запрошуємо до участі в нашій роботі!

В. ПАНЧЕНКО,
керівник літстудії,
член Спілки письменників
СРСР.

Сьогодні «ЗНК» друкує на 4 стор. «ОБРИЙ».

ОБРІЙ Літературна сторінка

Вечірнє черлене сонце викупувало свої коси в тихій заплаві. Сутінками вкривалися виморені очерети. Та враз здійнявся вітрище, залопотів по ребрах очерету, зачумив, забурунів хвилями по воді.

Мій закамарок, зведений на плоті, притнутому до бика, вмить залихоманило, загоїдало, немов коліску.

Живу я один, і рідко хто навідується до мене. Хіба що з рибгоспу загляне хтось на хвилинку чи якийсь рибалка ловити рибки прийде й тільки.

Щовечора, як вхожу в свою оселю, що сховалась під рудуватими губами кленів, на мене із закутків зиркає смуток. Здається, наче хтось тиняється в сутінках.

Але того вечора в моєму закамарку було весело. Самі Панас Маркович завітав риби покуштувати... І неодмінно, щоб на хвилях, у закамарку. За склянкою вогнисто-червоного винця Панас Маркович розбалакався! І вже та темноро-

ва суворість кряжистого голови зникла, тільки, хмелюючи, він ставав дедалі впевненішим, говорив усе голосніше і погордливо, розмахуючи руками.

— Допоможемо усіляко. Тільки ти вже будь слухняний, не гарцюй, як не треба. А ж говорив тоді тобі, що час пізній, заночуй, а ти що мені? Ні, Панасе Марковичу, дружина буде ляяти, буде гриза. Я, кажеш, водій непоганий, якимсь доїду. Ось і доїхався! В таку халепу встряв. А їй що — збрала клунки, та й гайда, ще й на мене нападала, мовляв, сповів чоловіка. От сатана, а не баба. Та не про неї річ. Про тебе, Петре. Дас-с, як то кажуть, — опростоволосився. Неприємностей набрався. Та не падай духом, ти ще молодий та крпкий. Та ти менше хнюпся, з людьми жити вміє. А те, що трохи полискує на скронях, то не біда. В мене оно дивись, — він гордо повів по затуманених баках. — Ти, Петре, краще поквапся по рибку, а ми з Силантовичем ще по чарупин-

ці! В дорогу хутчій, а то вже он наче й грім гуркоче, знов ляпавиця нас тут застане...

ПОВІНЬ

Я вийшов на свій пліт. У небі перекочувалися громи. Навкруги збучавілу темінь води вже періщив дощ. Аж тоді я зрозумів, що моя хижка, відірвавшись від бика, пливе вниз за в'юнкою течією. Пліт погойдывався, поскрипували кроквини. У висках в мене забухала кров: «що робити?». Вгледівши прив'язаний до плота човен, я вбіг до свого куруня.

Мої гості спокійно ласували присмаженими гречаниками. Вгледівши мене, Панас Маркович знов потягнувся до кухля. — Давай, Петре! І стремінь, то вже буде годі. Ну, що ти став, як укопаний? — кли-

кав, п'яньенько усміхаючись, голова. — Гайда присідай.

Він кинув на ослі. — Кидайте! — крикнув я. — Потім доп'єм. Мерщій в човен! А то залпівем аж на самісіньку греблю.

— Що ти, Петре, базікаєш? — промовив Панас Маркович, — Ти сідай, сідай, не стовбич. Кажі все по порядку, як положено.

— Ми пливемо на шлюзи, Панасе Марковичу...

Аж тепер голова примутнілими очима глипнув на свого приятеля, що вже дримав за столиком.

— Е-е, Силантович, вставай, а то потопимось навсидячки...

...За хвилину, пригинаючись від гуркоту грому, заціпенілі мої гості щупились один до одного, лякливо вдивлялися у волохату темінь ночі. А я, налягаючи на весла, шодуху правив до берега. Ось ніс човна лупнувся об землю, мої гості, сплигнувши в жабурунню, кинулися у волохаті очерети. Я ж

знову наліг на весла, направляючи човна до греблі, куди рвалася вода.

В миготливому спалаху блискавиці я побачив, як повалився на шлюзи мій паром. Сплигнувши на берег, я мерщій кинувся до греблі. Став виривати опори, що утримували над нуртучою водою запасний шлюз. Опустивши його, не вгледів, як з води виринула колода. Вдарило в груди. Ослабими руками чудом ухопився в воді за край колоди. Став плюхатися до берега. Громиця нібито втихала. Дочовпившись до порослого кошлатим лопушинням схилку, припав до землі. Внизу, де шепелявив з вітром очерет, бухали хвилі. Ляпавиця стихала. З промоклої темряви почулося несміле: «Петре-е-е»...

То з берега мене гукав Панас Маркович.

Олег ПИЛИПЧУК,
II курс українського
відділення філфаку.

Дим над поляною

(Етюд).

Де ще людина почуває себе так легко, розкуто, як в осінньому лісі? Де ще з'являється в ній стільки різних почуттів, думок, як в осінньому лісі? Чи не найкраще вже, якщо шукати самотини, просто вибратись в осінній ліс? Отак, просто і звично, забрати з собою всі незгоди й прикроці, та й податися до лісу — через голі зруділі поляки, через вологі облісці байраки, обережно ступаючи на пожухлу траву, аби менше збивати роси, що для тієї, відмираючої, трави є ніби останньою втіхою під скісними холодними променями вранішнього сонця. Отак, просто вийти за село, сильніше натягти на лоба картуза, оглянутись ще раз на заспане село. День, проведений у лісі, та щобось такий, як цей, — кращий засіб для самооновлення. Не для самоозакоєння, ні! Переживаєш такий день, здавалося б, відчуваєш кожною клітиною, проймаєш ним наскрізь — і опісля дивуєшся, коли помічаєш, як всередині тебе, все замінюється, перевертається, як там, врешті, теплішає, додається чогось свіжого і нового. Власне, відкриваєш світ ніби заново для себе, і він, мовби дякуючи за уважність до нього, розкривається перед тобою, довіряється тобі, надає сили.

Знаходиш гарну місцину, якусь невеличку поляну, щоб була зусюди захищена деревами, назбируєш трухлявих корчів, сухого хмизу, суків і розводиш вогнище. Потім розстелюєш куфайку і прилягаєш, зосередившись тільки на клапті синього неба над головою. І думаєш, думаєш до болю в скронях...

В небі, над поляною, повільно пропливають поодинокі хмарини. Вони білі, пухнасті, і ще без того свинцевого відтінку, який вони мають на схилі осені. Вони часто-густо дихають то холодним ко-

лучим дощем, то першим несподіваним снігом. І від цього хмариного плину запаморочується голова, мимоволі заплещуєш очі. І знову ж, навів у такий спосіб, не втрачаєш зв'язку зі світом, бо, заплещуєш очі, ще гостріше відчуваєш доколишність, зважаєш на всі шерехи, запахи.

Аж ось, відчуваєш, як тобі на щок падає листок дуба, з запахом осінньої гіркоти, неприємно лоскоче, а потім, як тільки легенько вітне вітер, падає на землю. Пробуджуєшся, розплещуєш очі. Все таке ж саме у світі, нічого не змінилось. Он, на найближчому стовбурі дуба, біжить до землі жучок, зупиняється, передихне і знову біжить. Пам'ятається, недавно він біг угору. Чи то, може, інший? Певне, бігають грітись на верхівку, там багато сонця...

Повільно зводиться на ноги. Вогнище майже загасло. Ідеш в тінь крилатих дубів, шукаєш сухе гілля і підкладаєш в жар, роздуваючи його шодуху. Галлявину затуляє гірким димом. Він розлягається тут же, роз'їдаючи очі.

Поки гілля візьметься вогнем, тікаєш звідси до лісового озера, оточеного з усіх боків високим очеретом. Яка тиша над ним! Птаство й те причаїлось, ніби вслухаючись. Вода прозора, чиста — так і відзеркалює голубе високе небо, дерева, що ростуть неподалік. Ледь-ледь відчутний вітерець переганяє від одного берега до іншого зграйки сухого жовто-червоного листя, що, повільно кружляючи в повітрі, осідає на блакиті води.

Сонце перевалило вже за полудень. Хочеться додому, до людей. Відтепер я їх ще більше буду любити, і цей світ теж. І цій любові не буде ні меж, ні кінця...

Валерій ПАЛІЙ,
III курс, укр. відділення.

Курночок поезії

Галина НАВІЗОВСЬКА,
II курс, укр. відділення.

Сьогодні мені наснилась
Моя заклопотана мати.
Вранці квіти садила
На клумбі, що біля хати.
І чомусь вона захотіла
Не горді троянди садити,
А ніжні ромашки білі:
Любить вона ці квіти,
Які в світанкову пору
Світять кришталем до сонця,
Тягнуться ніжно вгору.
Всміхаються мамі в віконце.
Дивиться лагідно й тепло
Вона на ромашкову казку...
Рідна, хоч ти далеко
Твою відчуваю ласку.

Олександр КУПЧЕНКО,
III курс, укр. відділення.

Яка відстань до твого серця?
Я йшов, біг, летів,
Але не зміг обігнати

хлопчину,
Коли той під'їхав до тебе
на «Яві».

Доле, дай мені вдячу
молодого джури,
Подаруй, будь ласка, голубе
лоша натхнення.

Можливо, моя журлива пісня
Буде звучати приємніше
За найчистіший ритм мотора:
Не для мене місяць в небі
Стежку осяє;

Інший гайтється до тебе,
Щастя переймає,
Не світисся, місяченьку,
Не спіши, юначу!

Через вас мов серденько
І болить, і плаче.

Володимир КАНАК,
IV курс, укр. відділення.

— Досить, досить, — над водою
Ніжно вербонька шепоче.
Це своєю бородою
Вітерець її лоскоче.
Досить, досить, — тихо просить

І вклоняється воді.
— Досить досить... Впали роси

На зелені покоси
І на трави молоді...
Досить, досить... Вже голосять

І смачних комахок просять

Пташенята у гнізді...
Досить, досить... Скоро коси
Всі високі трави скосять,

Скоро, скоро трави скосять
І зіб'ють холодні роси.
Досить, досить... Трави скосять...

Скоро, скоро діти босі
Знов примчать до мене в гості,
І пташки, що спали досі,
Заспівують в високості...
Досить, досить, досить, досить... —

Вітерець слова відносить
На зелені покоси
І на трави молоді,
Золотисте лист-колосья,
Мов дівоче волосся,
Заплітає в довгі коси
І купає у воді.

Сховалось сонце. Спить садок,

Село й смереки-силачі.
Солодкий сум скував ставок.
Самотньо скрикують сичі.
Стихають співи. Сняться сні

Столітнім соснам і садку.
Смеркає... Скачуть сазани
У світло-синьому ставку.

Зі скелі світлими стрічками
Стікає стомлений струмок.
Старими сірими стежками
Сповзає спокій на ставок.

Смереки смугою сумною
Стоять спокійно уві сні.
Стегнело... Сірою стіною
Спустились сутінки сумні.

...Снують сичі. Не сниться

Сердитим совам у садку.
Стихають сплески сазанів
У сіро-синьому ставку...

Володимир НЕМЕРЦАЛОВ,
IV курс, рос. відділення.

МАРТ

Ты слушал раннюю капель —
Ли-тили-тели, тили-тель.
В сосульках, как в игрушках,

ель красуется весной,
И в каждой капельке

цветной

Перевернулся, озорной,
Перевернулся, озорной,
Огромный шар земной...
Но ведь бывает иногда:

Весну сковали глыбы льда,
Весну сковали глыбы льда,
На сердце — маета.
А что поможет? Что спасет?

Что к прежней радости вернет?

Людская доброта!
Морозом вскручена метель,
Седая вьюга зла.
А на душе звенит капель:

Ли-тили-тели, тили-тель,
А на душе звенит капель
От твоего тепла.
Звенит капель, звенит капель:
Ли-тили-тели, тили-тель!

НАШ КОНКУРС

За мотивами творів

О. Блока.

Мал. О. ШАТАГІНОЇ.

Редактор В. НІКОЛАЄВ.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул.
П. Великого, 2, держуніверси-
тет, редакція газети «За нау-
кові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії,
24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13,
внутрішній 841 (з міста
206-841).

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома і комітета комсомолу Одеського державного університету ім. Мечникова. (На українському мові).

Друк. вид. «Чорноморська комуна» Одеського обкому України. вул. Пушкінська, 32. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 3121.